

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, психотерапії, загальної і медичної психології,
наркології та сексології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан І медичного факультету ЗДМУ

доц. В. М. Компанієць

_____ 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

назва навчальної дисципліни

підготовки

магістра медицини

галузі знань

22 Охорона здоров'я

спеціальності

222 «Медицина»

кваліфікації професійної

«Лікар»

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Студентської Ради Протокол № <u>01/06</u> від «01» 06 2021 р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні Спільної Вченої Ради медичних факультетів Протокол № <u>9</u> від «01» 06 2021 р.

1. Загальна інформацію про викладача (лектора, асистента):

Контактна інформація:

Адреса: вул. Седова 31 "Комунальний заклад з надання психіатричної допомоги" ЗОР, 3 поверх
Саржевський Сергій Нікодимович

Доцент кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології
 e-mail: [sarzhhevskij.sn@zsmu.zp.ua](mailto:sarzhevskij.sn@zsmu.zp.ua), sergeysarzhev@gmail.com

Іванов Микола Дмитрович

Доцент кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології

Столяренко Андрій Миколайович

Доцент кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології
 e-mail: anstolyarenko@gmail.com

Данилевська Наталія Володимирівна

Асистент кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології
 e-mail: danilevska.nv@zsmu.zp.ua

Григорян Артур Зоренович

Асистент кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології
 e-mail: grigzor77@ukr.net

Сафонов Дмитро Миколайович

Асистент кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології
 e-mail: safonov.dm@zsmu.zp.ua

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Код дисципліни: ВК 4.14.

Курс складається з одного змістовного модуля в обсязі **90 годин і 3 кредитів ECTS**.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 7-го та 8-го семестрів на 4 курсі навчання, на кафедрі психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології Запорізького державного медичного університету.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

"Медична психологія" як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами психології, психіатрії, анатомії людини, фізіології, патоморфології, патофізіології, біологічної та біоорганічної хімії, пропедевтики внутрішньої медицини, неврології й інтегрується з цими дисциплінами; закладає основи вивчення студентами клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з медичної психології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; закладає основи здорового способу життя та профілактики психічних порушень у процесі життєдіяльності.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Медична психологія" призначена для підготовки фахівців відповідно до «Стандарту» другого (магістерського) рівня вищої освіти України галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» та спеціальності 222 «Медицина», до якої студенти попередньо здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «Молодший Спеціаліст» і навчаються за скороченим терміном навчання. Програма складена на підставі примірної програми з цієї ж дисципліни та програми, розробленої ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» та погодженої директором ДУ «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України 16 березня 2018 р., згідно робочого навчального плану, затвердженого Вченою Радою ЗДМУ 25.05.2021 року (протокол №11).

5.1 Призначення навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність магістра за вимогами стандарту ІК.

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру, у сфері медицини.

Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії. Загальні компетентності (ЗК) за вимогами стандарту

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність планувати та брати відповідальність за особисте навчання впродовж всієї професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність застосовувати знання у практичній професійній діяльності як в стандартних, так і в нестандартних ситуаціях.

ЗК 4. Знання і розуміння предметної галузі та професійної діяльності. Знати та розуміти всі компоненти освітньої програми, її будову, основні концепції базових понять, що лежать в основі майбутньої професії.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність до застосування набутих 10 знань в нестандартних, незвичних умовах реального життя та практичної професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність приймати рішення на основі логічних аргументів і перевірених фактів та брати на себе відповідальність за можливі наслідки.

ЗК 7. Здатність працювати в команді. Здатність працювати результативно як частина студентської групи та команди фахівців, використовуючи навички вирішення ситуаційних задач.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. Здатність спілкуватися з простими та вразливими людьми, не фахівцями своєї галузі, довести до них та коректно пояснити складну професійну інформацію.

ЗК 9. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами. Здатність вільно та грамотно спілкуватися українською та англійською мовами як усно, так і письмово.

ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення загального та спеціального призначення у процесі опрацювання медикобіологічних даних.

ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Здатність здійснювати пошук інформації, її визначення і опрацювання, управління і аналіз, створення і розповсюдження у своїй професійній сфері.

ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. Здатність чітко формулювати завдання у відповідності до предметної області професійної діяльності, суворо та наполегливо дотримуватись взятих обов'язків.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати рівні можливості, гендерні проблеми, цінувати і поважати різноманітність та мультикультурність. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, визначати, поважати та керуватися у своїй діяльності принципами етики та деонтології.

ЗК 14. Здатність діяти соціально відповідально та громадянські свідомо. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства. Здатність дотримуватись цінностей суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Після вивчення дисципліни студент здобуде такі фахові (спеціальні, предметні) компетентності спеціальності (ФК):

- ФК 1. Здатність до комунікації, збору медичної інформації про пацієнта, клінічного обстеження пацієнта і аналізу клінічних даних.
- ФК 2. Здатність визначати необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень та інтерпретувати результати.
- ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК 4. Здатність визначати раціональний режим праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК 5. Здатність визначати характер харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань, організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду за пацієнтами.
- ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів. 12
- ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної діагностики.
- ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.
- ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК 12. Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду, проведення консультацій з питань планування сім'ї та підбору метода контрацепції.
- ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- ФК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.
- ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК 17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
- ФК 18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
- ФК 19. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.
- ФК 20. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.
- ФК 21. Здатність зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотич- 13 них питань до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК 22. Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
- ФК 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.
- ФК 24. Здатність дотримуватись етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
- ФК 25. Здатність дотримуватись професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.
- ФК 26. Здатність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є, ґрунтуючись на вивченні студентами основ загальної психології, психіатрії, анатомії людини та фізіології людини, патоморфології та патофізіології, деонтології в медицині та інтегруванні з цими дисциплінами закласти основу вивчення студентами психіатрії, наркології та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами.

5.3 Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є забезпечення формування умінь застосовувати знання з медичної психології у процесі подальшого навчання й у професійній діяльності та закласти основи пізнання лікарем психології хворої людини, формування здорового способу життя та профілактики порушення психічних функцій в процесі життєдіяльності та при різних захворюваннях.

5.4 Зміст навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з одного модуля та одного змістовного модуля.

Змістовий модуль 1. «Медична психологія» (лекційний курс)

Тема 1. Предмет та задачі медичної психології.

Медична психологія: визначення, предмет і задачі. Розвиток медичної психології у світі і на Україні. Роль медичної психології у формуванні сучасних уявлень про єдність соматичного і психічного. Психосоматичні і соматопсихічні взаємодії: основні теоретичні концепції. Класифікація основних типів відношення до хвороби. Вплив відношення до хвороби на подальший перебіг захворювання та прогноз, тактика лікаря відносно хворих з патологічними типами реагування на хворобу.

Тема 2. Психологія пізнавальних психічних процесів та емоційно-вольової сфери.

Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів. Основні властивості відчуттів. Чутливість аналізаторів, пороги чутливості. Класифікація і різновиди відчуттів. Больові відчуття. Індивідуальні відмінності відчуттів, їх діагностика. Поняття про пам'ять. Психологічні теорії пам'яті. Класифікація видів пам'яті та їх взаємозв'язок. Характеристика основних процесів пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Умови ефективного запам'ятовування. Збереження, умови збереження інформації. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Індивідуальні відмінності пам'яті, їх діагностика та розвиток. Пам'ять у професійній діяльності лікаря.

Поняття мислення та розуміння його специфіки у порівнянні з безпосереднім чуттєвим відображенням. Соціальна природа мислення. Основні теорії мислення. Психологічна характеристика мислення як процесу вирішення задач, розумові операції як основні механізми мислення (аналіз, синтез, порівняння та інші). Логічні форми мислення. Класифікація видів мислення. Індивідуальні відмінності мислення, їх діагностика та розвиток. Прояв інтелектуальних здібностей у професійній діяльності лікаря.

Поняття про емоції та почуття. Психологічні теорії емоцій. Фізіологічні основи емоцій та почуттів. Види емоцій. Види почуттів, вищі почуття. Основні параметри емоційного процесу. Емоції та здоров'я людини. Врахування емоційного стану пацієнта у процесі лікування. Роль емоційних станів у регуляції поведінки та діяльності людини. Діагностика емоційної сфери особистості.

Поняття про волю. Фізіологічна основа волі. Психологічні теорії волі. Поняття про довільну і мимовільну дію. Проста та складна вольова дія, їх аналіз. Поняття про вольове зусилля та силу волі. Безвілля та його причини. Основні вольові якості особистості, їх формування. Вольові якості лікаря та їх значення у професійній діяльності.

Змістовий модуль 1. «Медична психологія» (курс практичних занять)

Тема 1. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я.

Методи психологічного дослідження. Експериментально-психологічні методи, їх роль у психологічній діагностиці хворих. Принципи побудови комплексного психологічного дослідження. Діагностика основних типів відношення до хвороби. Вплив відношення до хвороби на подальший перебіг захворювання та прогноз. Агравация, симуляція, дисимуляція, госпіталізм.

Принципи психотерапевтичної корекції відношення до хвороби, тактика лікаря відносно хворих з патологічними типами реагування на хворобу. Додаткові психодіагностичні методики, трактовка результатів дослідження.

Психологія пізнавальних психічних процесів. Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів. Основні властивості відчуттів. Чутливість аналізаторів, пороги чутливості. Класифікація і різновиди відчуттів. Больові відчуття. Індивідуальні відмінності відчуттів, їх діагностика.

Поняття про пам'ять. Психологічні теорії пам'яті. Класифікація видів пам'яті та їх взаємозв'язок. Характеристика основних процесів пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Умови ефективного запам'ятовування. Збереження, умови збереження інформації. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Індивідуальні відмінності пам'яті, їх діагностика та розвиток. Пам'ять у професійній діяльності лікаря.

Поняття мислення та розуміння його специфіки у порівнянні з безпосереднім чуттєвим відображенням. Соціальна природа мислення. Основні теорії мислення. Психологічна характеристика мислення як процесу вирішення задач, розумові операції як основні механізми мислення (аналіз, синтез, порівняння та інші). Логічні форми мислення. Класифікація видів мислення. Індивідуальні відмінності мислення, їх діагностика та розвиток. Прояв інтелектуальних здібностей у професійній діяльності лікаря.

Тема 2. Співвідношення та індивідуальні особливості медичних працівників.

Основні вимоги до особистості медичних працівників. Психологічні типи лікарів. Професіограма лікаря загальної практики. Поняття про професійну деформацію. Особливості професій, при яких розвивається професійна деформація. Ознаки професійної деформації, „синдром вигорання”. Шляхи його попередження. Спілкування в медичному середовищі, умови створення здорового психологічного клімату. Особливості спілкування між лікарями, лікар-медсестра. Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності та емоційно-вольової сфери. Свідомість, самосвідомість, їх рівні, стани свідомості у хворого.

Тема 3. Поняття про психосоматичні та соматопсихічні розлади.

Психологічні особливості станів діагностичного процесу. Інформування хворого про діагноз. Патерналізм, його роль в діагностичному процесі. Значення психологічної установки хворого. Конфлікти в медичному середовищі, їх різновиди. Способи вирішення та попередження конфліктів. Психосоматичні взаємозв'язки. Вплив психологічних факторів на перебіг соматичних розладів. Поняття адаптації та дезадаптації. Класифікація психосоматичних розладів. Теорії психосоматичних взаємовідношень. Механізми психологічного захисту особистості. Принципи профілактики психосоматичних розладів.

Поняття про емоції та почуття. Психологічні теорії емоцій. Фізіологічні основи емоцій та почуттів. Види емоцій. Види почуттів, вищі почуття. Основні параметри емоційного процесу. Емоції та здоров'я людини. Врахування емоційного стану пацієнта у процесі лікування. Роль емоційних станів у регуляції поведінки та діяльності людини. Діагностика емоційної сфери особистості.

Поняття про волю. Фізіологічна основа волі. Психологічні теорії волі. Поняття про довільну і мимовільну дію. Проста та складна вольова дія, їх аналіз. Поняття про вольове зусилля та силу волі. Безвілля та його причини. Основні вольові якості особистості, їх формування. Вольові якості лікаря та їх значення у професійній діяльності.

Свідомість, самосвідомість, їх рівні. Теорія безсвідомого (індивідуальне підсвідоме «Ід» за З. Фрейдом, колективне підсвідоме «архетипи» за К. Г. Юнгом). Психодинамічний підхід у медицині. Критерії непорушеної свідомості. Стани свідомості у хворого: при стомленості, сонливості, афективно-звужений стан. Особливі стани свідомості.

Тема 4. Статеві, вікові та профільні особливості хворих. Психогігієна, психопрофілактика. Основи психотерапії. Диф.залік

Психологічні особливості хворих при туберкульозі, СНІДу, онкопатології, ендокринних, нервових та психічних захворюваннях. Психологічні особливості хворих в стоматології, офтальмології,

отоларингології, ортопедії і травматології. Вплив на психіку людини вроджених та набутих фізичних дефектів. Психологічні аспекти залежної поведінки. Суїцидальна поведінка, профілактика і раннє розпізнавання суїцидальних тенденцій. Психологічні аспекти умирання та смерті. Евтаназія. Демонстрація хворих.

Основні методи психотерапії в роботі лікаря загальної практики. Показання та протипоказання для проведення основних методів психотерапії. Непряма психотерапія, плацебо. Психотерапевтична корекція відношення до хвороби. Психологічна допомога у кризових періодах. Диференційний залік.

5.5 План вивчення навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	у тому числі				
	лекц.	практ з-ття	інд р.	с.р.	усього
Змістовний модуль 1					
Медична психологія : предмет, задачі та методи психологічного дослідження.	1	3		20	25
Психологія пізнавальних психічних процесів	1				
Співвідношення та індивідуальні особливості медичних працівників.	0	3		20	24
Психологія емоційно-вольової сфери	1				
Поняття про психосоматичні та соматопсихічні розлади.	1	3		14	12
Статеві, вікові та профільні особливості хворих. Психогігієна, психопрофілактика. Основи психотерапії. Диф.залік		3		20	23
Разом	4	12		74	90

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та задачі медичної психології.	2
2	Психологія пізнавальних психологічних процесів та емоційно-вольової сфери.	2
Разом		4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Медична психологія : предмет, завдання та методи психологічного дослідження. Психологія пізнавальних психічних процесів	3

2	Співвідношення та індивідуальні особливості медичних працівників. психологія емоційно-вольової сфери.	3
3	Поняття про психосоматичні та соматопсихічні розлади.	3
4	Статеві, вікові та профільні особливості хворих. Психогігієна, психопрофілактика. Основи психотерапії. Диф.залік	3
Разом		12

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	10
2	Психологія пізнавальних процесів	10
3	Індивідуальна СРС: розробити схему відповідності типів відношення до хвороби до акцентуацій особистості	10
4	Психологія емоційно-вольової сфери	10
5	Психологія лікувально-діагностичного процесу	8
6	Психогігієна та психопрофілактика	10
7	Основи психотерапії	10
Разом		68

7. Список літератури

7.1 Обов'язкова література

1. Медична психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко [та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Максименка. - 2-ге вид. - Київ : Слово, 2014. - 520 с.
2. Курило В. О. Загальна та медична психологія : навч. посіб. / В. О. Курило. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2017. - 358 с.
3. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / В.М. Ждан та ін. – Полтава : АСМІ, 2014. – 254 с.
4. Довідник сімейного лікаря з питань психосоматики : довід. вид. / Н. О. Марута [та ін.] ; за ред. І. С. Вітенка. - Київ : Здоров'я, 2012. - 384 с.

7.2 Додаткова література

1. Вітенко І.С. Медична психологія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І.С. Вітенко. - К. : Здоров'я, 2007. - 208 с.
2. Медична психологія : державний національний підручник / І.Д. Спіріна, І.С. Вітенко, О.К. Напреенко [та ін.]. – Дніпропетровськ : Ліра, 2012. – 442 с.
3. Медична психологія: навч. посібник / Н.Г. Пшук, М.В. Маркова, А.І. Кондратюк, Л.В. Стукан. – 2-е вид. – Вінниця: Горбачук І. П., 2012. – 135 с.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види контролю (поточний, підсумковий)

Види: поточний, етапний, рубіжний, підсумковий, контроль володіння практичними навичками.

Методи:

1. тестування та бліц-опитування;
2. розв'язування ситуаційних задач;
3. проведення клінічних досліджень;

4. оцінка і трактування клініко-лабораторних та інструментальних обстежень;
5. питання до поточного контролю і диференційного заліку;
6. структурований за процедурою контроль практичних навичок;
7. контроль практичних навичок;

8.2. Форми контролю

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційний залік.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ **“ВІДМІННО”** отримує студент, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ **“ДОБРЕ”** отримує студент, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ **“ЗАДОВІЛЬНО”** отримує студент, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ **“НЕЗАДОВІЛЬНО”** отримує студент, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною п'ятибальною системою незалежно від кількості занять в модулі.

Таблиця конвертації середньої арифметичної в кількість балів за КМСОНП

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	110	3,97-4,0	85
4,93-4,96	109	3,93-3,96	84
4,89-4,92	108	3,89-3,92	83
4,85-4,88	107	3,85-3,88	82
4,81-4,84	106	3,81-3,84	81
4,77-4,8	105	3,77-3,80	80
4,73-4,76	104	3,73-3,76	79
4,69-4,72	103	3,69-3,72	78
4,65-4,68	102	3,65-3,68	77
4,61-4,64	101	3,61-3,64	76

4,57-4,6	100	3,57-3,60	75
4,53-4,56	99	3,53-3,56	74
4,49-4,52	98	3,49-3,52	73
4,45-4,48	97	3,45-3,48	72
4,41-4,44	96	3,41-3,44	71
4,37-4,4	95	3,37-3,40	70
4,33-4,36	94	3,33-3,36	69
4,29-4,32	93	3,29-3,32	68
4,25-4,28	92	3,25-3,28	67
4,21-4,24	91	3,21-3,24	66
4,17-4,20	90	3,17-3,20	65
4,13-4,16	89	3,13-3,16	64
4,09-4,12	88	3,09-3,12	63
4,05-4,08	87	3,05-3,08	62
4,01-4,04	86	3,01-3,04	61
		3,0	60

Індивідуальна робота студентів оцінюється за кожен вид роботи з урахуванням якості її виконання. До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу (СНТ, публікації та ін.) – не більше **10 балів**. Заохочувальні бали за рішенням Вченої ради додають до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та інше.

9. Політика навчальної дисципліни.

Студент зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
  - своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
  - у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
  - своєчасно складати (перескладати) заліки та іспити, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою біологічної хімії;
  - своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
  - постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;
  - своєчасно та в повному обсязі сплачувати відпрацювання пропущених занять, без поважних причин відповідно до Положення про організацію відпрацювання пропущених занять ЗДМУ від 14.09.2017 №370;
  - дбайливо ставитись до державного майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
  - виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.
  - у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.
- Студент зобов'язаний дотримуватись положень етичного кодексу ЗДМУ.

Студент має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».